

Bifolium

Nieuws over handschriften en oude drukken
ISSN: 0920-9360

Redactie: p/a Vakgroep Mediaevistiek, Oude Kijk in 't Jatstraat 26, 9712 EK Groningen NL

16

OKTOBER 1990

Ter inleiding

Dit najaar is een divers aanbod aan tentoonstellingen te melden. Er zijn thematische tentoonstellingen van vrij algemene aard, zoals de expositie van Joodse handschriften en drukken in Amsterdam en de unieke expositie van Pools bindwerk (Den Haag). Meer regionaal zijn de expositie in Antwerpen over Zuidnederlandse geneeskunde of het na jaren van onderzoek getoonde overzicht van Nijmeegse boekdruk en boekhandel. Het herdenken van Bernardus van Clairvaux heeft met name in Frankrijk een stroom van activiteiten op gang gebracht. In de Zuidelijke Nederlanden werd en wordt dat onder meer onderstreept door tentoonstellingen in Hoei, Brussel en Leuven.

TENTOONSTELLINGEN

AMSTERDAM Joods Historisch Museum: Schrift in Beeld, joodse traditie in handschriften en boekdrukken. 14 september - 25 november 1990. Het Hebreeuwse boek vanaf de middeleeuwen tot nu (zie Bifolium 15). 120 topstukken tonen zeven eeuwen joodse cultuur. Met rijkgeïllustreerde catalogus (zie: The IMAGE of the Word).

ANTWERPEN Museum Plantijn Moretus: Geneeskunde in de Zuidelijke Nederlanden. 1 september - 25 november 1990. 111 Handschriften, incunabelen en oude drukken. Met catalogus (in het Nederlands en Engels).

BOEDAPEST National Széchényi Library: Bibliotheca Corviniana 1490-1990. Tot 6 oktober. Reconstructie van de bibliotheek van Mathias Corvinus, koning van Hongarije (1458-1490), waarbij 150 van de oorspronkelijk 250 handschriften getoond worden. Rijkgeïllustreerde catalogus, ill. van wisselende kwaliteit (zie: CSAPODI, Csaba & Klára Csapodi-Gárdonyi).

BRUSSEL Koninklijke Bibliotheek Albert 1: Cisterciënzer handschriften van de Koninklijke Bibliotheek van België. 22 september - 31 oktober 1990. Ingericht in het kader van de herdenking van de 900ste verjaardag van de geboorte van Bernardus (1090-1153). Een zestigtal codices uit de zuidelijke gewesten. Met catalogus.

DEVENTER Stads- of Athenaeumbibliotheek: Geschiedenis van het boek, in het bijzonder te Deventer. Handschriften, (post)-incunabelen en gedrukte boeken uit Deventer, vanaf de 16de eeuw tot heden. Tentoonstelling i.v.m de Hanze-dagen 1990. Tot 9 september. Met catalogus.

's-GRAVENHAGE Koninklijke Bibliotheek: Poolse boekbindkunst, 1400-1800. 7 september - 19 oktober 1990. Met catalogus, ca. Dfl. 30. Met vooral boekbanden uit de Middeleeuwen en de Renaissance.

GRONINGEN Universiteitsbibliotheek: Oogst van een kwart eeuw. Een keuze uit de aanwinsten van de Universiteitsbibliotheek verworven tijdens het bibliothecariaat van Mr. W.H.R. Koops, 1964-1990. 29 september - 16 november 1990. Met catalogus van ca. 80 pp. ISBN 9-0367-0231-3. Enkele punten van aandacht: de collectievorming en het werk van Gerard Ketel, de eerste Groningse drukker-uitgever met een redelijk fonds.

Boekband in blind en met goudleer bestempeld kalfsleer, vermoedelijk gemaakt door de Krakówse binder Jerzi Moeller in 1551 voor de Poolse koning Sigismundus Augustus (Koninklijke Bibliotheek, Den Haag, 1787 D 39). Te zien in Den Haag.

HAMBURG Kunsthalle: Albrecht Dürer und Lucas van Leyden, Holzschnitte und Kupferstiche. 14 september - 28 oktober 1990.

HAMBURG Universitätsbibliothek: Im Guldenen A.B.C. Thomas von Wiering und Erben. Eine niederländisch-Hamburgische Druckerfamilie im 17./18. Jahrhundert. 23 mei - 30 juni 1990.

HOEI Collégiale Notre-Dame: Filles de Cîteaux au pays mosan. 30 juni - 15 september 1990. Met catalogus in het Frans (zie MONTULET-HENNEAU).

LEUVEN Katholieke Universiteit, Bibliotheek van de Faculteit der Godgeleerdheid: Bernardus en de Cisterciënzers in België. 26 oktober - 8 december 1990. Bij de tentoonstelling zal een bundel opstellen in het Nederlands en Frans verschijnen, o.m. over Cisterciënzer bibliotheken en de verluchting van Cisterciënzer handschriften.

MAINZ Gutenberg Museum: Europäische Schriftproben aus fünf Jahrhunderten. tot 10 oktober.

MAINZ Landesmuseum: Albrecht von Brandenburg, Kurfürst, Erzkanzler, Kardinal 1490-1545. 26 juni - 26 augustus 1990. Met catalogus.

NIJMEGEN Nijmeegs Museum Commanderie van Sint Jan: Gheprint te Nymeghen. Drukkers, uitgevers en boekverkopers te Nijmegen 1479-1794. 15 september - 21 oktober 1990. Met catalogus door Paul J. Begheyn S.J. en Els F.M. Peters, te verschijnen als deel 6 in de serie Catalogi van het kunstbezit van de Gemeente Nijmegen.

RAVENSBURG, Zauberstoff Papier. 600 Jahre Papier in Deutschland. 11 oktober - 23 november 1990. Tentoonstelling was eerst te zien in Nürnberg en zal vanaf midden december te zien zijn in FORUM bij Zanders in Bergisch Gladbach. Prachtige Catalogus, 240 pp. Ills. Was reeds snel uitverkocht, maar zal in najaar weer verschijnen. DM 34 (in de boekhandel DM 48).

St. GALLEN, Stiftsbibliothek: Die irischen Handschriften und das Book of Kells. Tot 3 november 1990. Met catalogus (zie: IRISCHE Buchkunst)

UTRECHT Rijksmuseum Het Catharijneconvent: Rondom Kerst. Prentkunst uit eigen bezit, 1475-1700. 8 december 1990 - 27 januari 1991. ca. 100 incunabelen, post-incunabelen, gedrukte boeken en losbladige prenten uit eigen bezit. Catalogus (ca. 80 pp., rijkgeïll. verkrijgbaar bij het museum). Tentoonstelling in het kader van de manifestatie Utrecht Grafiek. Voor algemene inlichtingen over diverse grafische tentoonstellingen in Utrecht gedurende het komend najaar: tel. 030-310901.

VERDUN Cathédrale de Verdun: Trésors d'un Millénaire. 10 siècles d'art et d'histoire autour de la cathédrale. 1 juni - 30 september 1990. Toont o.a. handschriften en incunabelen uit de rijkste bibliotheek van Lotharingen.

WENEN Osterreichische Nationalbibliothek, Prunksaal: Europäische Einbandkunst aus Mittelalter und Neuzeit. 22 mei - 26 oktober 1990. Met catalogus (zie MAZAL).

WOLFENBUTTEL Herzog August Bibliothek, Zeughaus: Ex Bibliotheca Chymica 1500-1800. Chemie zwischen Magie und Wissenschaft. 16 februari - 21 april 1991.

WÜRZBURG Universitätsbibliothek: Aus der Schatzkammer der Universitätsbibliothek Würzburg. 15 september - 14 oktober. Catalogus, Engels-Duits, 112 p., 32 kl. pl. DM 36 (na de tentoonstelling DM 48). Tentoonstelling van handschriften, incunabelen, boekbanden etc. georganiseerd n.a.v. het colloquium van de Internationale Bibliophilengesellschaft in Würzburg.

NIEUWE EN AANGEKONDIGDE LITERATUUR

ARMSTRONG, Elizabeth Before copyright. The French book-privilege system 1498-1526. Cambridge: CUP, 1990. 335 pp. Ills. ISBN 0-5213-7408-1. £ 40

ASSIRELLI, Marco & Massimo Bernabo, Giovanna Bigalli Lulla La Biblioteca del Sacro Convento di Assisi, I. I libri miniati di età romanica e gotica. Assisi: Casa Editrice Franciscana, 1988. 297 pp. Ills., 94 in kl. (Il Miracolo di Assisi, 7-1).

BARRAL I ALTET, X. (ed.) Artistes, artisans et production artistique au moyen âge, III. Fabrication et consommation de l'oeuvre. Paris: Picard, 1990. ISBN 2-7084-0376-1. FF 500. Bevat enkele bijdragen over handschriftverluchting.

BASING, Patricia Trades and Crafts in Medieval Manuscripts. London: The British Library, 1990. 124 pp. 65 ill., 16 in kl. ISBN 0-7123-0187-9. £ 14.95 (zie ook BIFOLIUM 14).

Die BASLER Druckerfamilie Petri im 16. und 17. Jahrhundert. Ausstellung Universitätsbibliothek Basel - Karlsruhe Landesbibliothek (11 Mei - 15 Juli). Boek in voorbereiding bij Schwabe & Co., Basel.

BAUMANN, Gerhard Die Kunst des Vergoldens. Leipzig: VEB E.A. Seemann Verlag, 1988. 136 pp. 60 ill. ISBN 3-3630-0053-7. DM 35.

BIBLIOTHEQUE Nationale: Département des Manuscrits. Inventaire des Instruments de Recherche: Manuscrits Occidentaux. Cambridge: Chadwyck-Healey, 1990. ca. 2700 microfiche. Gedrukt reg. ISBN 2-8697-6026-4. £ 8250. Alle catalogi van de Westerse handschriften in de Bibliothèque Nationale op microfiche.

BIERBRAUER, K. Die vorkarolingischen und karolingischen Handschriften der Bayerischen Staatsbibliothek. 2 Bände (1: Text; 2: Tafeln) 1990, ca. 176 pp., ca. 192 pp., 602 ill. 8 kl. - Katalog der illuminierten Handschriften der Bayerischen Staatsbibliothek München, Band 1, ca. DM 420.

BLANCHARD, Alain (ed.) Les débuts du codex. Actes de la journée d'étude organisée à Paris les 3 et 4 juillet 1985. Turnhout: Brepols, 1989. 199 pp. Ills. Regs. (Bibliologia, 9) ISBN 2-5037-8009-1.

BLATCHLY, John The Town Library of Ipswich. Woodbridge: Boydell & Brewer, 1989. 224 pp. 5 kl. pl. ISBN 0-8511-5517-0. £ 29.50/\$ 56

BURY, Richard de Philobiblon - das ist der Traktat des Richard de Bury über die Liebe zu den Büchern. Erstmalig aus dem Lateinischen übertragen von Franz Blei (1912). 2., veränderte Auflage, Leipzig: Insel, 1989, 144 pp. DM 23,90.

BURY, Richard de Philobiblon - oder über die Liebe zu den Büchern. Anlässlich der internationalen Buchkunst Ausstellung 1989 in Leipzig hrsg. von Erhard Walter. Uebersetzung aus dem Lateinischen von Alfred Hartmann (Basel, 1955). mit 30 Farbill. Ill. von Alexander G. Antonow, Moskau. Leipzig: VEB Fachbuchverlag, 1989. 264 pp. DM 38

CASAMASSIMA, Emanuele Tradizione corsiva e tradizione libraria nella scrittura latina del Medioevo. Roma: Gela, 1988. 183 pp., 30 pl. Regs. Lit. 60.000

CSAPODI, Csaba en Klára Csapodi-Gárdonyi Bibliotheca Corviniana: 1490-1990. Catalog of the Exhibition. Budapest, National Széchényi Library, 1990. 162 pp.. Ft 750.

CHARTIER, R. (ed.) The culture of print. Power and uses of print in early modern Europe. Oxford: 1989. 400 pp. £ 29.50.

DEWITTE, A. J.L. Vives 1540-1990. Brugge: Maatschappij van de Brugse Zeevaartinrichtingen, 1990. 16 pp. Ill. Catalogus van de gelijknamige tentoonstelling in Brugge, Hof van Watervliet, 1 - 31 augustus 1990. O.a. oude drukken en ill. van titelpagina's.

DUFT, Johannes Die Abtei St. Gallen. Band I. Beiträge zur Erforschung ihrer Manuskripte. Ausgewählte Aufsätze in überarbeiteter Fassung. Zum 75. Geburtstag des Verfassers hrsg. von P. Ochsenbein u. E. Ziegler. Sigmaringen: Thorbecke, 1990. xiv, 274 pp. 44 ill., 24 kl. DM 72

EN TOCH was ze rond ... Middeleeuws mens- en wereldbeeld. Brussel: UFSAL, 1990. 188 pp. Ills., deels in kl. ISBN 9-0506-6065-7. Bfr. 650. Catalogus van de gelijknamige tentoonstelling, 3 maart - 28 april 1990.

FRESE, Annette Barocke Titelgraphik am Beispiel der Verlagstadt Köln (1570-1700). Köln: Böhlau, 1989. vi, 236 pp. 25 ill. DM 68

FORD, Margaret Lane Christ, Plato, Hermes Trismegistus. The dawn of printing. Catalogue of the

incunabula in the Bibliotheca Philosophica Hermetica, I. Amsterdam: In de Pelikaan, 1990. 2 vols. 207, 203 pp. Ills., 88 in kl. (Pimander, 1) ISBN 9-0600-4406-1. Dfl. 350.

FURLAN, Catarina (ed.) I codici miniati del Duomo di Spilimbergo, 1484-1507. [Spilimbergo:] Comune di Spilimbergo, 1989. 196 pp. Ills.

GATTERMANN, Günter Kostbarkeiten aus der Universitätsbibliothek Düsseldorf. Mittelalterliche Handschriften und Alte Drucke. Wiesbaden: Reichert, 1989. 127 pp. Ills., ook in kl. ISBN 3-8822-6459-4.

GOLD, Leonard Singer (ed.) Sign and a witness. 2000 years of Hebrew books and illuminated manuscripts. Oxford: Oxford University Press, 1988. ISBN 0-1950-5619-1 (pbk.). Catalogus bij tentoonstelling in de New York Public Library, 15 november 1988 - 14 januari 1989.

Die GRAPHIKSAMMLUNG des Humanisten Hartmann Schedel. München: Bayerische Staatsbibliothek, 1990. Catalogus bij de tentoonstelling, 20 juni - 15 september 1990.

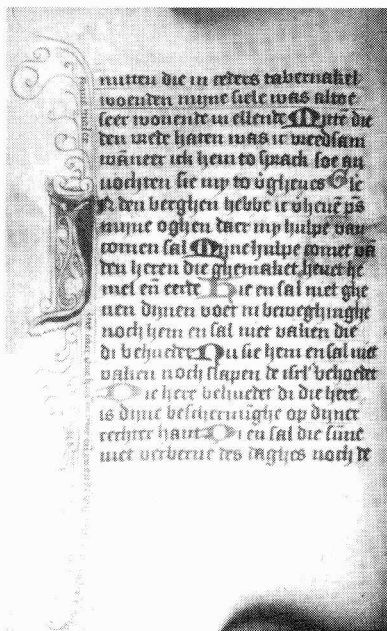
GUTENBERG. 550 Jahre Buchdruck in Europa. Weinheim: VCH, Acta Humaniora, 1990. 240 pp. ISBN 3-5271-7824-4. DM 30. Catalogus van de gelijknamige tentoonstelling in Wolfenbüttel, Herzog August Bibliothek, Zeughaus, 5 mei -30 september 1990.

GUTENBERG-PREIS der Stadt Mainz und der Gutenberg-Gesellschaft verliehen an Lotte Hellinga-Querido, London, am 24. Juni 1989. Mainz: Gutenberg-Gesellschaft, 1990. 83 pp. (Kleiner Druck der Gutenberg-Gesellschaft, 108). ISBN 3-7755-2108-9. Bevat redevoeringen, dankwoord en beknopte bibliografie van Lotte Hellinga in Engels en Duits.

HAMBURGER, Jeffrey F. The Rothschild Canticles. Art and mysticism in Flanders and the Rhineland circa 1300. New Haven: Yale University Press, 1991. 480 pp. Ills., 12 in kl. (Yale Publications in the History of Art) ISBN 0-3000-4308-2. f 35/\$ 60. Studie van verlichting en tekst van de zg. Rothschild Canticles (Yale University, Beinecke Rare Book and Manuscript Library).

HAVE, J.B. van der Roman der Lorreinen: de fragmenten en het geheel. Schiedam: Scriptum, 1990. 200 pp. ISBN 9-0715-4218-1. Diss. Leiden. Dfl. 35.

The IMAGE of the Word. Jewish tradition in manuscripts and printed books. Eds. E. van Voolen, E. Schrijver, S. de Melker. Leuven: Peters, 1990. ca. 100 pp. Ills., 24 in kl. ISBN 90-6831-273-1. Dfl. 30.

Getijdenboek uit Thesinge, 1515. In het perwerk, overdwars, staat de naam van de verluchter: Frans Maler (Groningen, Universiteitsbibliotheek, Add. 274, fol. 29^v). Te zien in Groningen.

IRISCHE Buchkunst. Die irischen Handschriften der Stiftsbibliothek St. Gallen und das Faksimile des Book of Kells. Katalog von P. Ochsenbein, K. Schmucki, A. v. Euw. St. Gallen: Stiftsbibliothek, 1989. Sfr 8.

KONIG, Eberhard Boccaccio, Decameron. Stuttgart: Belser, 1989 (ook te verkrijgen als Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellschaft, 1990). 256 pp. ISBN 3-7630-5776-5DM 298. Bevat 100 afbeeldingen op ware grootte van de miniaturen uit hs. Rome, Bibl. Apost. Vat., Pal. Lat. 1989.

The LAMBETH Apocalypse. MS 209 in the collection of the Archbishop of Canterbury at Lambeth Palace, London. Complete facsimile edition. Companion text volume by Nigel Morgan. London: Harvey Miller, 1990. 2 vols. 112, ca. 300 pp. f 1800 (tot 1 maart 1991).

LAMOEN, F. van De Hermetische gnosis. Catalogus van een tentoonstelling door de Bibliotheca Philosophica Hermetica Amsterdam, herz. uitg., Amsterdam: Bibliotheca Philosophica Hermetica, 1990. 88 pp. Geïll.

MAZAL, Otto Königliche Bücherliebe. Die Bibliothek des Matthias Corvinus. Graz, 1990, 126 pp. ill.. DM 59

MAZAL, Otto Europäische Einbandkunst aus Mittelalter und Neuzeit. Graz: ADEVA, 1990. 137 pp., 270 pp. ill. ISBN 3-2010-1517-2. Tentoonstellingscatalogus (zie WENEN).

MAYR-HARTING, Henry Ottonian Book illumination: an historical study. London: Harvey Miller, 1990. 2 vols., ca. 500 pp. Ills., 44 in kl. ISBN 0-9052-0389-5 (deel 1), 0-9052-0390-9 (deel 2). elk deel ca. f 42/\$ 65.

McKITTERICK, Rosamond (ed.) The uses of literacy in early Medieval Europe. Cambridge: CUP, 1990. ca. 275 pp. Ills. ISBN 0-5213-4409-3. f 35. 11 bijdragen.

MEDIEVAL and Renaissance manuscript books. Vol. 1: Bibles, Liturgy, Books of Hours. Washington: U.S. Library of Congress, 1990. 420 pp. ill.

MONKS, P.R. The Brussels Horloge de Sapience. Iconography and text of the MS Royale MS.IV.111. With an edition of the 'Déclaration des hystoires' by K.V. Sinclair. Leiden: E.J. Brill, 1990. ca. 225 pp. Ills. (Litterae Textuales) ISBN 9-0040-9088-6. Dfl. 85. Midden 15de-eeuwse mystieke tekst, één van de vroegste voorbeelden van kunsthistorische kritiek.

MONTULET-HENNEAU, Marie-Elisabeth (ed.) Filles de Cîteaux au pays mosan. Bruxelles: Crédit Communal, 1990. 157 pp. Ills., 13 afb. in kl. ISBN 2-8793-097-X. 600 Bfr. Catalogus bij de gelijknamige tentoonstelling (zie onder HOEI).

OOSTROM, F.P. van & Frank Willaert (ed.) De studie van de middel nederlandse letterkunde: stand en toekomst. Symposium Antwerpen, 22-24 september 1988. Hilversum: Verloren, 1989. 269 pp. (Middel eeuwse studies en bronnen, 14). ISBN 9-0655-0221-1. Bevat o.m. een bijdrage van Thom Mertens, 'Lezen met de pen. Ontwikkelingen in het laatmiddeleeuws geestelijk proza'.

PAOLINI, Nico & Maria Gabrieli Gli incunaboli della città di Arezzo (già Fraternalità dei laici). Catalogo. Milano, Editrice Bibliografica, 1989. xxi, 90 pp., ill. L. 36.000

PETRUCCI, Armando Breve storia della scrittura latina. Roma: Bagatto, 1989. 203 pp. Ills. ISBN 8-8780-6026-4. Lit. 20.000

The PHILIP HOFER Bequest in the Department of Printing and Graphic Arts in the Harvard College Library. A Catalogue of an Exhibition. Cambridge/Mass., The Houghton Library, Harvard University, 1989, 218 pp., 111 ill. \$ 32.50

PIERARD, Christine Xylotypes, incunables, post-incunables conservés à la bibliothèque de Mons. Mons: Université de Mons-Hainaut, 1989. xxxvi, 259 pp. Ills. ISBN 2-8732-5000-3 (Editions Universitaires de Mons. Répertoires, 2). 750 Bfr. 337 items.

PORTEMAN, K. & W. Waterschoot Jan van der Noot, *Verscheiden Poetix Wercken*. Keulen 1572. (Leuvense studiën en tekstuutgaven). Heruitgave van de in 1985 in Polen ontdekte bundel.

SCOTT, Kathleen *Later Gothic manuscripts*. London: Harvey Miller, 1990. 2 vols. ca. 240 pp. 450 ills. (A survey of manuscripts illuminated in the British Isles, 6) ISBN 0-9052-0304-6.

SIMONI, Anna E.C. *Catalogue of books from the Low Countries 1601-1621 in the British Library*. London: British Library, 1990. xviii, 842 pp. ISBN 0-7123-0066-X. f 60.

SOETERMEER, Frank *De pecia in juridische handschriften*. Diss. Leiden 30-1-1990. 498 pp. Niet in de handel.

SPIRITUALIA NEERLANDICA. Opstellen voor Dr. Albert Ampe, S.J. in: *Ons Geestelijk Erf* 63/2-4 en 64/1-3 (1998-1990). Met enkele belangrijke bijdragen over handschriften en oude drukken van o.a. J. Deschamps, E. Cockx-Indestege, C. Lingier. 308 pp. Ills. 950 BFr.

VEN, Jeroen van de *Handschriften en handschriftfragmenten in het bezit van de Theologische Faculteit Tilburg*. Tilburg: Tilburg University Press, 1990. 221 pp. 31 pl. Regs. ISBN 9-0361-9534-9. Dfl. 59. Sober uitgevoerde catalogus met goede afbeeldingen van de belangrijke collectie Haaren. Bevat incipitlijsten en verscheidene registers.

STEPHAN Lochner *Gebetbuch*. 1451. Handschrift 70 aus der Hessischen Landes- und Hochschulbibliothek Darmstadt. Kommentar von Eberhard König mit Beiträge von Kurt Hans Staub und Beate Braun-Niehr. Laachener-Zürichsee: Coron-Verlag/Stuttgart: Müller und Schindler, 1990.

WACHTER, Wolfgang *Buchrestaurierung*. Das Grundwissen des Buch- und Papierrestaurators, I. Leipzig: VEB Fachbuchverlag, 1987. 244 pp. 145 ills. Regs. ISBN 3-3430-0349-2. DM 40.

WILLIAMS, John *The illustrated Beatus. A corpus of illustrations of the commentary on the Apocalypse*. London: Harvey Miller, 1990/1991. Moet een serie van 5 delen worden. Een tekstdeel (ISBN 0-9052-0391-7) en een catalogusdeel (9de-10de eeuw; ISBN 0-9052-0392-5) zijn aangekondigd.

WILLIBRORD, *Apostel der Niederlande, Gründer der Abtei Echternach*. Hrsg. von Georges Kiesel & Jean Schroeder. Luxemburg: Editions Saint-Paul, 1989. 367 pp. Ills. Bfr. 2450. Bevat 25 bijdragen, o.m. over het scriptorium te Echternach en zijn productie.

ZALUSKA, Yolanta *L'enluminure et le scriptorium de Cîteaux aux XII siècle*. Cîteaux: Commentarii cistercienses, 1989 (Abdij Nazareth, B - 2160 Brecht). 453 pp. Ills., ook in kl. ISBN 9-0800-4131-1-9

ZERDOUN BAT-YEHOUDA, Monique *Les papiers filigranés médiévaux. Essai de méthodologie descriptive*. Turnhout: Brepols, 1989. 2 vols. 270 pp. Ills (Bibliologia, 7 en 8).

CONGRESSEN

BESCHRIJVING VAN SCHRIFT

Het '4. Internationales Kolloquium für historische Hilfswissenschaften' wordt van 23-25 september 1990 gehouden aan de Philipps-Universität te Marburg. Het thema is 'Methoden der Schriftbeschreibung'. Inlichtingen: Prof. Dr. Peter Rück, Universität Marburg, Fachgebiet Historische Hilfswissenschaften, Wilhelm-Röpke-Strasse 6 C, 3550 Marburg.

DATERING VAN SCHRIFT

Het 'IXe colloque du Comité international de paléographie latine' wordt van 20-22 september 1990 gehouden in Vaticaanstad. Het thema is 'La datation des écritures des XIIe-XIVe siècles'.

SCHRIJFTAFELS

Op 10 en 11 oktober 1990 wordt in het Institut de France een internationaal colloquium gehouden met als thema 'Tablettes à écrire, de l'Antiquité à l'époque moderne'. De organisatie ligt in handen van het IRHT en het Institut de Papyrologie van de Sorbonne.

BOEKPRODUCTIE I

Het jaarlijkse congres van het Centre for Medieval Studies van de University of Toronto zal op 21-23 februari 1991 worden gehouden. Het thema is 'Book Production in the Middle Ages'. Er zijn sessies over 'Perceptions of the Book', 'The Book as Material Object', 'Images and the Book', 'The Influence of Patrons' en 'Collecting of Books'. Inlichtingen: Dr. Sally-Beth MacLean, Centre for Medieval Studies, University of Toronto, Toronto, Ontario, M5S 1A1.

BOEKPRODUCTIE II

Op 12-14 november 1990 wordt in de Herzog August Bibliothek te Wolfenbüttel een internationaal boekhistorisch congres gehouden met als titel 'Die Rationalisierung der Buchherstellung von der Antike bis zum Gegenwart'.

VARIA

Sinds enige bestaat er de IMMI Newsletter, de driejaarlijkse nieuwsbrief van de Index of Medieval Medical Images. Geïnteresseerden kunnen schrijven naar: Ynez Violé O'Neill, Medical History Division, Dept. of Anatomy and Cell Biology, UCLA School of Medicine, 10833 Le Conte Avenue, Los Angeles, CA 90024-1763. Toezending van de nieuwsbrief is vooralsnog kosteloos.

Per 1 juli 1990 is dr. Henk Porck benoemd als conservator van de Papierhistorische Afdeling van de Koninklijke Bibliotheek te Den Haag, waar hij Albert Elen opvolgt die nu volledig werkzaam is bij de Rijksdienst Beeldende Kunst.

BIFOLIUM is een informatieblad over activiteiten rond handschriften en oude drukken. Het bevat zoveel mogelijk gegevens over tentoonstellingen, catalogi, congressen en workdshops, bijeenkomsten van codicologen en bibliografen. Bij beschikbare ruimte kan een kort verzoek om informatie worden opgenomen.

Bifolium verschijnt twee maal per jaar, in april en oktober.

Een abonnement kost Dfl. 10 per vier nummers voor personen, Dfl. 10 per twee nummers voor instellingen.

North American subscribers should send an international postal money-order in Dutch currency to *BIFOLIUM*, Oude Kijk in 't Jatstraat 26, 9712 EK Groningen, NL.

Redactie: Jos.M.M. Hermans (050-636114), V.M. Schmidt (050-636087) en W.C.M. Wüstefeld (030-313835).